

1. DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2024/2188
Toplantı Tarihi/Sayısı : 07.08.2025/54
Karar Numarası : 2025/475
Başvuran : V.G.
Başvuran Vekili/ Vasisi : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Sakarya 1 No.lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz KurumuMüdürlüğü
Muhatap Vekili/ Vasisi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın, kargoyla gelen eşyalarının bir kısmını alamadığı, eşyalarının verilmesi için şikayetinden vazgeçmesinin şart koşulduğu, kendisine psikolojik baskı yapıldığı ve darp girişiminde bulunulduğu, keyfi nedenle koğuşunun değiştirildiği, 21 kişilik koğuşta 40-50 kişinin barındırıldığı iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle:

a.10/10/2024 tarihinde ailesinin gönderdiği giyim eşyalarını teslim almak üzere kargo dağıtım alanına götürüldüğünü, kargoyla gelen 13 parça giyim eşyasından 6 parçayı almasına izin verildiğini, tüm eşyalarının kendisine teslim edilmesini talep ettiğini; ancak üzerinde kayıtlı bulunan eşya sayısı da uygun olmasına rağmen geri kalan 7 eşyasının depoya kaldırıldığını,

b. Konuyla ilgili 11/10/2024 tarihinde Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne ve Sakarya İnfaz Hâkimliğine şikâyet dilekçesi sunduğunu, dilekçelerini teslim ettiği sabah sayımından yaklaşık 1 saat sonra (09.30 civarında) ismini A. olarak bildiği infaz ve koruma baş memurunun yanında yaklaşık 10 infaz ve koruma memuru ile bulunduğu ... koğuşuna ... numaralı odaya geldiğini, tüm eşyalarını toplayıp dışarı çıkmasının istendiğini, eşyalarını sayacaklarını söylemeleri üzerine ilgili kurumlara yazdığı şikâyet dilekçeleri nedeniyle üzerinde fazla eşya bulunup bulunmadığını tespit etmek için geldiklerini anladığını, arama esnasında başta infaz ve koruma baş memuru olmak üzere personelin sürekli kendisine bağırarak psikolojik baskı yaptığını, ... numaralı odasına gitmek üzere merdivenden çıkarken A. isimli infaz ve koruma baş memuru ile bir infaz ve koruma memuru tarafından merdivenin yukarısında önünün kesildiğini, bağırmaya devam ettiklerini, ismini bilmediği memur tarafından karın boşluğuna ve eline baskı uygulanarak kendisine karşı darp girişiminde bulunulduğunu, o esnada koğuş içerisinde hemen üstlerinde bulunan kameraya doğru baktığını, söz konusu

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

memurun bu durumu fark etmesi üzerine kendisine “Kameraya oynama lan.” dediğini,

ç. Eşya sayımı yapıldığında olmayan eşyaların üzerinde varmış gibi kaydedildiğinin anlaşıldığını, kendisiyle ilgili açık bulamadıkları için ve hatanın personelde olması dolayısıyla “Biz öyle istiyoruz.” diyerek koğuşunun değiştirildiğini ve ... koğuşuna yerleştirildiğini,

d. Ceza infaz kurumlarındaki kalabalıklaşma nedeniyle 21 kişilik koğuşlarda 40-50 kişi kaldıklarını ve yeni bir koğuşa geçtiklerinde her defasında ranzada yatma sırası kendilerine gelene kadar en az 4-8 ay süreyle yerde yatmak zorunda kaldıklarını,

e. Oda/koğuş değişikliği yapıldıktan sonra emanet eşyalardan sorumlu infaz ve koruma memuru tarafından şikâyetinden vazgeçmesi halinde eşyalarının teslim edileceğinin söylendiğini, bunun üzerine şikâyet dilekçelerinden vazgeçtiğine dair yeni dilekçeler yazıp imzalayarak görevli memura verdiğini ve karşılığında depoya konulan eşyalarının kendisine teslim edildiğini,

iddia etmektedir.

3. Muhatap Sakarya 1 No.lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle:

a. 10/10/2024 tarihinde başvurana ailesi tarafından kargo ile gönderilen eşyalarının mevzuata uygun olarak teslim edildiği, başvuranın dilekçe yazmak suretiyle eşya işleri ile ilgili sorununun çözüldüğü, sonrasında şikâyetinden vazgeçtiğini beyan ettiği, ilgilinin işlemler yönünden yapılan işlemlerde mevzuata aykırı bir işlem yapılmadığı,

b. Başvuranın eşya konusundaki mağduriyeti hakkında görüşmek ve Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi kayıtlarında kişi üzerinde görülen eşya sayıları ile koğuşunda bulunan eşyaların sayılarının karşılaştırılması için koğuşa girildiği, görevli memurlar tarafından başvurana tüm eşyalarını hazırlamasının söylendiği, başvuranın görevli memurlar nezaretinde eşyalarını hazırladığı süreçte memurlara hitaben “*Bunun dışırası da var görüşürüz.*” şeklinde söylemde bulunduğu, bu söyleminin karşılığı olarak görevli memura karşı tehditte bulunmak eylemi çerçevesinde başvuran hakkında disiplin soruşturması başlatıldığı ve soruşturma kapsamında koğuşunun değiştirildiği,

c. Herhangi bir personel tarafından başvurana karşı kötü muamelede bulunulmadığı, rutin şekilde eşya sayım ve kontrollerinin yapıldığı, başvuranın eşyalarını diğer mahpusların yardımı ile koğuşundan çıkarttığı, görüntü kayıtlarında ses kaydı bulunmadığı, ancak başvuranın görüntü kayıtlarındaki tutum ve davranışlarında kendisine psikolojik baskı yapıldığı, tehdit ya da hakarete bulunulduğu, fiziksel şekilde kötü muamelede bulunulduğuna yönelik hal, tavır ya da davranışının bulunmadığı,

ç. Başvuranın barındırıldığı koğuşun toplam alanının 208 metrekare olduğu, koğuşta halihazırda 38 mahpus barındırıldığı ve kişi başına düşen alanın 5.47 metrekare olduğu,

ifade edilmektedir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından sunulan yazılı görüşte özetle:

a. Eşyalarının eksik teslim edildiğinden bahisle yazdığı şikâyet dilekçesini 11/10/2024 tarihindeki sayımda teslim ettiği,

b. Aynı gün koğuşuna gelen personelin, eşyalarını toplayıp koğuştan çıkmasını istediği, infaz ve koruma

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : http://www.tihek.gov.tr/

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

baş memurunun koğuşunun değiştirildiğini ifade etmesi üzerine kendisinin de şikayet dilekçesinden dolayı koğuşunu değiştirdiklerini ve bunun haksızlık olduğunu ifade ettiği,

c. Bunun üzerine baş memurun kendisine konuşmaması gerektiğini, söylediğini, kendisinin itiraz etmesi üzerine baş memur ve beraberindeki birkaç infaz ve koruma memurunun etrafını sardığını ve memurlardan birinin karnına baskı uygulamak suretiyle darp girişiminde bulunduğu,

ç. O sırada güvenlik kamerasına baktığını ve bunun üzerine memurların geri çekildiğini ve kameraya oynamaması gibi söylemlerde bulunduğu,

d. Daha sonra eşyalarının kontrol edildiği ve eksik veya fazla eşya olmadığının tespit edildiği,

e. Sonrasında yanına gelen bir memurun, şikayet dilekçesini çekmesi kaydıyla eşyalarını teslim edileceğini ifade ettiği ve kendisinin de şikayet dilekçesinden vazgeçtiği,

f. Memura tehdit içeren söylemde bulunduğu için hakkında başlatılan soruşturmanın haksız olduğu, kendisinin öyle bir söylemde bulunmadığı, verilen disiplin cezasının yeterli delil olmadığı gerekçesiyle yargı merciince iptal edildiği,

ifade edilmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" başlıklı 17'nci maddesine göre: "*Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. (...) Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz (...)*"

6. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

7. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında; özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Ön inceleme*" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrasına göre: "*Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği (...) yönlerinden incelenir.*"

9. Mezkûr Yönetmelik'in "*Karar türleri*" başlıklı 65'inci maddesine göre: "*(1) Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.*"

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

10. Mezkûr Yönetmelik'in "*Gerekçeli kabul edilmezlik kararı*" başlıklı 67'nci maddesine göre: "(1) *Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48' inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.*"

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

Başvuranın kargoyla gelen eşyalarının bir kısmını alamadığı iddiası ile ilgili olarak;

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

12. Başvurunun esas incelemesi yapılmadan önce Kurumun, İşkenceye ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı veya Aşağılayıcı Muamele veya Cezaya Karşı Sözleşme'nin İhtiyari Protokolü (OPCAT) hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması görevi açıklanmalı ve başvuru konusunun bu kapsamda kalıp kalmadığı değerlendirilmelidir.

13. 6701 sayılı Kanun'un genel gerekçesinde ulusal önleme mekanizması görevinin kapsamı; özgürlüklerinden mahrum bırakılan kişilerin alıkonuldukları ceza ve tutukevleri, kamplar, bakım merkezleri gibi yerlerde işkence ve kötü muamele vakalarının yaşanmaması amacıyla bu yerlere yönelik izleme, inceleme, denetleme, değerlendirme ve raporlama faaliyeti şeklinde açıklanmıştır.

14. OPCAT'in 19'uncu maddesi uyarınca ulusal önleme mekanizmaları; özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin işkence ve diğer zalimane, gayriinsanî veya küçültücü muamele veya cezaya karşı korunması amacı ile bu kişilere yönelik tutumu düzenli olarak izlemek, sonucunda hazırlanacak raporlarda özgürlüklerinden yoksun bırakılmış kişilere yönelik muamele ve koşulların iyileştirilmesi ve işkence ve diğer zalimane, gayriinsanî ya da onur kırıcı muamele ya da cezanın önlenmesi için Birleşmiş Milletlerin ilgili normlarını dikkate alarak ilgililere tavsiyelerde bulunmakla yetkilendirilmiştir.

15. Ulusal önleme mekanizmaları işkence ve kötü muamelenin önlenmesine yönelik proaktif çalışmalar yürütmektedir. Ulusal önleme mekanizması kapsamında alıkonulma yerlerine yapılan ziyaretlerin ana amacı, özgürlüğünden mahrum bırakılanlara yönelik muamele ve alıkonulma koşullarının izlenmesini ve raporlanmasını gerektirmektedir.

16. Somut olayda başvuran; kargoyla gelen eşyalarının bir kısmını alamadığını iddia etmektedir.

17. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Mülkiyet hakkı*" başlıklı 35'inci maddesinin ilgili bölümü

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

şöyledir: “Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir. (...)”

18. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) Ek 1 No.lu Protokol’ün mülkiyet hakkına ilişkin olan 1’inci maddesi şöyledir: “Her gerçek ve tüzel kişinin mal ve mülk dokunulmazlığına saygı gösterilmesini isteme hakkı vardır. Bir kimse, ancak kamu yararı sebebiyle ve yasada öngörülen koşullara ve uluslararası hukukun genel ilkelerine uygun olarak mal ve mülkünden yoksun bırakılabilir. Yukarıdaki hükümler, devletlerin, mülkiyetin kamu yararına uygun olarak kullanılmasını düzenlemek veya vergilerin ya da başka harçların veya para cezalarının ödenmesini sağlamak için gerekli gördükleri yasaları uygulama konusunda sahip oldukları hakka hâlel getirmez.”

19. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), Tendam/İspanya başvurusunda; başvuranın, ceza yargılaması kapsamında el koyulan eşyalarının kaybolduğuna ilişkin iddiasını AİHS Ek 1 No.lu Protokol’ün 1’inci maddesi kapsamında incelemiştir (AİHM, Tendam/İspanya, B. No:25720/05, 13/7/2010). Anayasa Mahkemesi (AYM) de Okan Ataoğlu başvurusunda, başvuranın dijital kol saatinin teslim edilmediğine ilişkin iddiasını mülkiyet hakkı bağlamında incelenmiştir (AYM, Okan Ataoğlu, B. No:2019/39277, 19/10/2022). Bu bağlamda, başvuranların iddialarının mülkiyet hakkı kapsamında kaldığı değerlendirilmektedir.

20. 6701 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu alanlar dışında genel insan hakları ihlali iddiaları kapsamında Kuruma başvuru inceleme yetkisi verilmemiştir. Dolayısıyla, başvurunun salt alıkonulma yerinden yapılmış olması ulusal önleme mekanizması görevi kapsamında incelenmesi için yeterli bulunmamaktadır.

21. Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ve içtihatlarla birlikte ele alındığında; Kurumun ulusal önleme mekanizması görevi kapsamına girmediği değerlendirilen başvuru konusu bu iddianın Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in 48’inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile 67’nci maddesi uyarınca kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

22. Başvuran ayrıca bu iddiayla bağlantılı olarak, eşyalarının verilmesi için şikayetinden vazgeçildiğinin şart koşulduğunu ve şikayetinden vazgeçmesi üzerine eşyalarının verildiğini iddia etmişse de bu iddiasını temellendirecek yeterli delil ve emare sunmamış olduğundan söz konusu iddianın açıkça dayanaktan yoksun olduğundan kabul edilmez olduğu değerlendirilmiştir.

Başvuranın kendisine psikolojik baskı yapıldığı ve darp girişiminde bulunulduğu iddiası ile ilgili olarak;

23. Birleşmiş Milletler (BM) Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi’nin 7’nci maddesine göre: “Hiç kimse işkenceye ya da zalimane, insanlık dışı ya da küçük düşürücü muamele ya da cezalandırmaya maruz bırakılamaz...” Aynı Sözleşme’nin 10’uncu maddesinin birinci fıkrasına göre: “Özgürlüğünden yoksun bırakılan herkese insanca ve kişinin doğuştan sahip olduğu onura saygı gösterilerek davranılır.”

24. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin (AİHS) “İşkence yasağı” başlıklı 3’üncü maddesine

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

göre: “Hiç kimse işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya muamelelere tabi tutulamaz.”

25. AİHM, 3'üncü maddenin yakalama gibi bazı koşullarda güç kullanımını yasaklamadığını ancak yalnızca zaruri olması ve aşırı olmaması kaydıyla böyle bir güç kullanılabileceğini belirtmiştir (AİHM, *Vasilev/Bulgaristan*, B. No: 48130/99, 12.04.2007, para. 63). Ayrıca muamelenin ardındaki saik ve amaç dikkate alınmalıdır. Muamelenin heyecanın yükseldiği ve duygu yoğunluğunun olduğu bir anda meydana gelip gelmediği de göz önünde bulundurulmalıdır (AYM, *Cezmi Demir ve diğerleri*, B. No: 2013/293, 17/7/2014, para. 80, 81).

26. Yaşama hakkının ihlali iddiasında olduğu gibi işkence ve kötü muamele iddiaları konusunda da Mahkeme, makul şüphe bulunmaması ya da bütün makul kuşkunun ötesinde şeklinde bir kanıtlama standardı uygulamaktadır. Ancak Mahkeme, bu kanıtlamaya yeterince sağlam, kesin ve birbirleriyle uyumlu çıkarsamaların ve aynı ölçüde çürütülememiş maddi karinelerin bir arada bulunmasıyla varılabileceğini kabul etmektedir (AİHM, *İrlanda v. Birleşik Krallık*, B. No: 5310/71, 18.01.1978, para. 161).

27. Kötü muameleye maruz kalması nedeniyle mağdur olduğunu ileri süren kişilerin kötü muamele yasağı kapsamına giren ağırlıkta bir muamele görmüş olabileceklerini gösteren emare ve delil sunmaları gerektiğini de belirtmek gerekir (AYM, *Beyza Metin*, B. No: 2014/19426, 12.12.2018, para. 45).

28. Başvuranın dilekçesinde belirttiği yer ve tarihe ilişkin güvenlik kamerası görüntüleri izlendiğinde; 11/10/2024 tarihinde saat 09.16'da infaz ve koruma memurlarının koğuşa girdiği, 09.16-09.43 saat aralığında infaz ve koruma memurlarının gözetiminde başvuranın ve birkaç mahpusun üst katta bulunan yatakhane kısmından eşyaları koğuşun çıkışına taşıdığı, infaz ve koruma memurları tarafından başvurana veya herhangi bir mahpusa karşı fiziksel şiddet uygulanmadığı, sözlü şiddet uygulandığına dair herhangi bir bulgunun da bulunmadığı tespit edilmiştir. Bu doğrultuda, başvuranın kendisine psikolojik baskı yapıldığı ve darp girişiminde bulunulduğu yönündeki iddiası bağlamında kötü muamele yasağının ihlalinin söz konusu olmadığı değerlendirilmiştir.

Başvuranın keyfi nedenle koğuşunun değiştirildiği iddiası ile ilgili olarak;

29. 29/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "*İnfazda temel amaç*" başlıklı 3'üncü maddesinin birinci fıkrasında; "*Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazı ile ulaşılmak istenilen temel amaç, öncelikle genel ve özel önlemeyi sağlamak, bu maksatla hükümlünün yeniden suç işlemesini etkileyici etkenleri güçlendirmek, toplumu suça karşı korumak, hükümlünün yeniden sosyalleşmesini teşvik etmek, üretken ve kanunlara, nizamla ve toplumsal kurallara saygılı, sorumluluk taşıyan bir yaşam biçimine uyumunu kolaylaştırmaktır.*"; "*Cezayı çekme, güvenlik ve iyileştirme programına uyma*" başlıklı 26'ncı maddesinin birinci fıkrasında; "*Hükümlü, hapis cezasının yerine getirilmesine katlanma ve bu amaçla düzenlenen infaz rejimine uygun tutum ve davranışlar içinde bulunmakla yükümlüdür.*" ve "*Hükümlünün barındırılması ve yatırılması*" başlıklı 63'ncü maddesinde; "(1) Tehlikeli hâli bulunan hükümlü ancak bir veya üç kişilik odalarda, diğer hükümlüler ise kurumun fizikî yapısı, kapasite durumu ve güvenlik gerekleri göz önüne alınarak cezaevi yönetimi tarafından belirlenecek sayıda mahkûmun kalabileceği odalarda barındırılırlar. (2) Her hükümlüye yöresel iklime uygun nitelikte tek tip yatak ve yeterli sayıda yatak takımı verilir. (3)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

Kadınların erkeklerle, hükümlülerin tutuklularla, çocukların yetişkinlerle, örgüt veya çıkar amaçlı örgüt suçluları ile terör suçlularının Kanunda sayılan hâller dışında bir araya gelmelerine ve bağlantı kurmalarına izin verilmez. (4) Oda ve kısımlarda iklim koşulları göz önüne alınarak yeterli yer, ısı, ısıtma, havalandırma ve hijyen sağlanır." hükümleri yer almıştır.

30. 5275 sayılı Kanun'un "*Hükümlülerin gözlem ve sınıflandırılması*" başlıklı 23'üncü maddesinin ilgili bölümü şöyledir: "(1) *Hükümlülerin gözlem ve sınıflandırılması aşağıdaki esaslara göre yapılır: (...) d) Hükümlülerin gözlemleri, gözlem kurulunca kuruma kabul tarihinden başlayarak tek kişilik odalarda yapılır. Ancak kurumun tek kişilik odası bulunmaması veya kısıtlı sayıda olması durumunda tahsis edilmiş özel bölümlerinde de yapılabilir. e) Ağırlaştırılmış müebbet hapis ve müebbet hapis cezalarına veya iki yıldan fazla süreli hapis cezasına mahkûm olanlar, haklarında uygulanacak rejimi ve gönderilmeleri gereken infaz kurumunu ve bu maksatla kişisel ve sosyal özelliklerini belirlemek için Kanunda gösterilen esaslar uyarınca gözleme tâbi tutulurlar. Gözlem süresi altmış günü geçemez. (...)*"

31. 5275 sayılı Kanun'un "*Yönetim tarafından alınabilecek tedbirler*" başlıklı 49'uncu maddesinin birinci fıkrasına göre: "*Yönetim, disiplin soruşturması yapılan hükümlünün odasını, iş ve çalışma yerini değiştirebilir, hükümlüyü kurumun başka kesimine nakledebilir veya diğer hükümlülerden ayırabilir.*"

32. 29/3/2020 tarihli ve 31083 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in "*İdare ve gözlem kurulunun görev ve yetkileri*" başlıklı 28'inci maddesinin ilgili bölümü şöyledir: "(1) *İdare ve gözlem kurulu aşağıda sayılan işleri yapmakla görevli ve yetkilidir: (...) b) Hükümlülerin kurumlara kabullerinden sonra kalacakları odaları belirlemek. (...) ç) Hükümlülerin kalmakta oldukları odaları değiştirmek. (...)*"

33. Başvuran her ne kadar koğuşunun şikayet hakkını kullanmasından dolayı cezalandırma olarak ve keyfi nedenlerle değiştirildiğini iddia etmişse de muhatap Kurumun yazılı görüşünden, başvuran hakkında başlatılmış bir disiplin soruşturmasının olduğu ve koğuşunun bu soruşturma kapsamında mevzuat hükümlerince öngörülmüş bir güvenlik önlemi olarak değiştirildiği, verilen disiplin cezasının sonrasında mahkeme tarafından kaldırılmasının soruşturma süresince alınan önlemi tabii olarak hukuka aykırı hale getirmeyeceği, bu doğrultuda mevzuata uygun olarak yerine getirilen işlem ve uygulama neticesinde bir hak ihlalinin söz konusu olmadığı değerlendirilmiştir.

Başvuranın 21 kişilik koğuşlarda 40-50 kişi kaldıkları iddiası ile ilgili olarak;

34. Avrupa İşkenceyi ve İnsanlık Dışı veya Aşağılayıcı Muamele ve Cezayı Önleme Komitesi (CPT) bir mahpusa bir odada sağlanması gereken asgari yaşam alanı için temel bir standart geliştirmiştir. Tek kişilik oda için 6 metrekare yaşam alanı, çok kişilik oda için mahkûm başına 4 metrekare yaşam alanı ve ayrıca bölünmüş tuvalet ve banyo alanı tavsiye edilmektedir (Avrupa Konseyi, CPT, Cezaevlerinde Mahkûm Başına Düşen Yaşam Alanı: CPT Standartları, CPT/Inf (2015), para. 9).

35. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), mahpusların çoklu barınmasında yetersiz kişisel alan tahsis edildiği şikâyetlerine yönelik yaklaşımına açıklık getirmiştir. Mahkeme, çoklu barınmada tutuklu başına 3 metrekarelik zemin alanı standardını, Sözleşme'nin 3'üncü maddesi uyarınca ilgili asgari standart olarak teyit

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

etmiştir. Bir tutuklu için mevcut olan kişisel alanın, ceza infaz kurumlarındaki çoklu barınmada 3 metrekarelik zemin alanının altına düşmesi halinde, kişisel alan eksikliğinin 3'üncü maddenin ihlal edildiği yönünde güçlü bir varsayım ortaya çıkaracak ölçüde ciddi olduğunu belirtmiştir (AİHM, *Muršić/Hırvatistan*[BD], B. No: 7334/13, 20/10/2016, para. 136 - 141, para. 101).

36. Bir muamelenin kötü muamele kapsamına girebilmesi için asgari bir ağırlık derecesine ulaşmış olması gerekmektedir. Bu asgari eşik göreceli olup, her olayda asgari eşiğin aşılp aşılmadığı somut olayın özellikleri dikkate alınarak değerlendirilmelidir. Bu bağlamda muamelenin süresi, fiziksel ve ruhsal etkileri ile mağdurun cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumu gibi faktörler önem taşımaktadır (AYM, Tahir Canan, B. No: 2012/969, 18/9/2013, para. 23). Değerlendirmeye alınacak bu unsurlara muamelenin amacı ve kastı ile ardındaki saik de eklenebilir (AİHM, *Aksoy/Türkiye*, B. No: 21987/93, 18/12/1996, para. 64; *Eğmez/Kıbrıs*, B. No: 30873/96, 21/12/2000, para. 78; *Krastanov/Bulgaristan*, B. No: 50222/99, 30/9/2004, para. 53).

37. Başvuran, koğuştaki kapasitenin üzerinde mahpus barındırılmasının hak ihlali teşkil ettiğini iddia etmişse de muhatap Kurum tarafından gönderilen belgelerden, başvuranın barındırıldığı koğuştaki alanının 208 metrekare olduğu, koğuştaki halihazırda 38 mahpus barındırıldığı ve kişi başına düşen alanın 5.47 metrekare olduğu, çoklu koğuşlar için CPT standartlarında kişi başı 4 metrekare ve AİHM içtihatlarında kişi başı 3 metrekare yaşam alanı koşullarının sağlanmış olduğu, başvuran ranzada yatma imkanı sunulamadığını iddia etmişse de bu durumun muhatap Kurumdaki fiziki imkanlardan ve genel yoğunluktan kaynaklandığı, başvurana karşı kötü muamele kastıyla hareket edilmediği, bu doğrultuda başvuru konusu bu iddia bağlamında bir hak ihlalinin bulunmadığı değerlendirilmiştir.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

7/8/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

e-imzalıdır

Evren BAŞAR
Üye

e-imzalıdır

Av. Fatma ÇINAR
Üye

e-imzalıdır

Av. Melahat DEMİR
Üye

e-imzalıdır

Av. Selami AÇAN
Üye

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No: